

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ระหว่างวิธีการสอนแบบ 4 MAT กับวิธีการสอนแบบปกติ

A Comparison of Learning Achievement of 10th Grade Students of
Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration Secondary School
between 4 MAT Teaching and Normal Teaching Method

อรรวรรณ คำยวง^{1*} และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เด่นดาว ชลวิทย์²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างวิธีการสอน
แบบ 4 MAT กับวิธีการสอนแบบปกติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental
research) แบบ Randomized Control group Pretest Posttest design มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีการสอนแบบ
4 MAT กับวิธีการสอนแบบ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ปกติวรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การ
เรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอน
แบบปกติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 2 ห้องเรียน จากทั้งหมด
5 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง จำนวน
3 แผน แผนละ 2 คาบ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง จำนวน 3 แผน แผนละ 2 คาบ
ที่ผ่านการประเมินคุณภาพของแผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วรรณคดี เรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง
ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีค่า
ความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.85
สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test แบบไม่เป็น
อิสระต่อกัน ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างวิธีการสอนแบบ 4
MAT กับวิธีการสอนแบบปกติ ผลปรากฏว่า (1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่า การสอนด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้ดีกว่า วิธีการสอนแบบปกติ

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี; วิธีการสอนแบบ 4 MAT; วิธีการสอนแบบปกติ

บทนำ

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาด้านทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด รวมถึงหลักการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารให้เข้าใจอย่างตรงกัน ร่วมกับการอนุรักษ์มรดกทางภาษาให้คงอยู่ โดยเฉพาะการเรียนรู้ทางวรรณคดี ที่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้ศึกษาความคิด ความเชื่อ สภาพสังคม รวมถึงวัฒนธรรม การดำรงชีวิตในแต่ละยุคแต่ละสมัย ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วรรณคดีและและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่า ตามที่กล่าวไว้ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

การเรียนรู้วรรณคดีเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสติปัญญา เพราะเมื่อผู้เรียนศึกษาวรรณคดีเรื่องใด ๆ ย่อมเกิดการใช้ความคิดและจินตนาการ จนนำไปสู่การวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นในเนื้อหาของวรรณคดีอย่างหลากหลาย ดังที่ สิทธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนะวรรณ (2520, หน้า 55) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวรรณคดีไว้ว่า การศึกษาวรรณคดี ผู้ศึกษาจะได้รับความสุขเบิกบาน และยังได้รับความรู้ ความเข้าใจในชีวิตมากขึ้น เกิดเป็นประสบการณ์ของตน และทำให้ทัศนคติของผู้ศึกษาวิชาวรรณคดีกว้างขวางขึ้น เพราะได้มีโอกาสเทียบเคียงกับทัศนคติของคนกับผู้แต่ง

แม้ว่าการเรียนจะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย แต่การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะการเรียนรู้วรรณคดี ที่เน้นกระบวนการ ทำให้บางครั้งครุมักลืมไปว่า วรรณคดีเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดได้อย่างหนึ่ง การเรียนการสอนที่ละเลยความรู้สึกรู้สึกนึกคิด กลายเป็น ตัวบั่นทอนความคิดของผู้เรียนให้เลิกคิดไปในที่สุด (ศรีวิไล ดอกจันทร์, 2529, หน้า 12) การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยพื้นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วรรณคดีค่อนข้างน้อย เนื่องจากการทำแบบสอบถามมีผลคะแนนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ซึ่งอาจเกิดจากผู้เรียนขาดทักษะในการเรียนรู้วรรณคดี ขาดแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ จนทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติในด้านลบต่อการเรียนรู้วรรณคดี เนื่องจากการเรียนรู้วรรณคดี มีเนื้อหาที่ค่อนข้างยาก ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์ การถอดความ และการแปลความหมายทางภาษาที่กวีประพันธ์ไว้ผนวกกับวิธีการสอนแบบเดิมที่ครูผู้สอนขาดการตระหนักถึงผู้เรียน

ที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลในชั้นเรียน จึงเป็นผลให้ประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้เรียนลดลง ดังนั้นเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนโดยครูทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และเพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ตามความถนัดของตนเองตามวิชาเอก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำวิธีการสอนแบบ 4 MAT มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องด้วยเป็นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละบุคคล

การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT มีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบกับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวาดังที่ แมคคาร์ธีย์ (1997 อ้างอิงใน จิตรัตน์ ถาบุตร, 2551, หน้า 27-28) ได้ศึกษาการใช้ระบบ 4 MAT ซึ่งนำวิธีการเรียนมาสู่โรงเรียน 4 MAT ในวัฏจักรการสอนใช้ประโยชน์จากแบบการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน และกระบวนการทำงานของผู้เรียนที่ถนัดสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา มีรูปแบบดังนี้ ผู้เรียนแบบที่ 1 เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบทำไม (why) ผู้เรียนในรูปแบบนี้จะชอบคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ครูจึงต้องสร้างความรู้สึกที่มีเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนคิดอย่างสมเหตุสมผล ผู้เรียนแบบที่ 2 เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบอะไร (what) ผู้เรียนในรูปแบบนี้จะสนใจในข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจด้วยตนเอง โดยครูต้องป้อนข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนแบบที่ 3 เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบอย่างไร (how) ผู้เรียนในรูปแบบนี้ มีความสนใจเบื้องต้นในวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถลงมือปฏิบัติและได้ชิ้นงาน ครูต้องชักชวนและให้ปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนแบบที่ 4 เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบอย่างไร (if) ผู้เรียนในรูปแบบนี้ มีความสนใจในการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นแล้วนำมาประมวลเป็นความรู้ที่สร้างสรรค์ขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวรรณคดีเรื่องนิราศนรินทร์ คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยใช้วิธีการสอนแบบ 4 MAT กับกลุ่มทดลองร่วมกับวิธีการสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม เพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่ผู้เรียนและเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งศักยภาพที่มีคุณค่าของตนเองอย่างเห็นค่าจนเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลอื่นต่อไป ซึ่งผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวรรณคดีให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างวิธีการสอนแบบ 4 MAT กับวิธีการสอนแบบปกติ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT
- 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 177 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียน จากทั้งหมด 5 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนแบบ 4 MAT และวิธีการสอนแบบปกติ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี

ระยะเวลาในการทำวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 ชั่วโมง

สมมติฐาน

- 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนสามารถนำวิธีการสอนแบบ 4 MAT ไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ครูผู้สอนสามารถนำวิธีการสอนแบบ 4 MAT ไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่และเห็นความสำคัญของเพื่อนร่วมสังคม
3. ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของวิธีการสอนแบบ 4 MAT เพราะสามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีของตนเองและเพื่อนได้

การทบทวนวรรณกรรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกให้รู้ถึงความรู้ความจำ ความเข้าใจ และความสามารถในการเรียนของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่า สิ่งที่เรียนไปแล้วทำให้รู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านบ้างมากน้อยเท่าไรโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการหาคุณภาพของ

เครื่องมือซึ่งมีอยู่หลากหลายประเภท มาวัดนักเรียนตามจุดประสงค์ในการเรียนรู้

วิธีการสอนแบบ 4 MAT

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นรูปแบบหนึ่งของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่คำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนกับการพัฒนาสมอง ทั้งสมองซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด ความชอบ และความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม ซึ่งมีรูปแบบการรับรู้และกระบวนการจัดการสิ่งที่ได้เรียนรู้แตกต่างกัน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แทนผู้เรียนแบบที่ 1 (type one learners) คือผู้เรียนถนัด จินตนาการ (imaginative) เป็นผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากประสบการณ์ ส่วนที่ 2 แทนผู้เรียนแบบที่ 2 (type two learners) คือผู้เรียนถนัดการวิเคราะห์ เป็นผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากประสบการณ์ผ่านกระบวนการจัดทำข้อมูลจนเกิดเป็นความคิดรวบยอด ส่วนที่ 3 แทนผู้เรียนแบบที่ 3 (type three learners) คือผู้เรียนที่ถนัดใช้สามัญสำนึก (common sense learners) เป็นผู้เรียนที่ชอบเรียนจากการรับรู้ความคิดรวบยอดแล้วผ่านการลงมือทำ ส่วนที่ 4 แทนผู้เรียนแบบที่ 4 (type four learners) คือผู้เรียนที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (dynamic learners) เป็นผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากการลงมือปฏิบัติจนกลายเป็นประสบการณ์ตรง

วิธีการสอนแบบปกติ

การสอนแบบปกติ เป็นการสอนแบบทั่วไปที่เคยปฏิบัติมา มักจะมีลักษณะเป็นแบบบรรยายโดยที่ผู้สอนเป็นฝ่ายเตรียมการศึกษาเนื้อหามาแล้วอย่างดี ส่วนผู้เรียนเป็นฝ่ายมารับผลการศึกษาค้นคว้านั้น โดยทั่วไปมักจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียวคือ จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนโดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยเพียงแต่จดบันทึกหรือซักถามในบางครั้งโดยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอน ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่ เป็นขั้นตอนที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้ เกิดแก่นักเรียน
2. ขั้นสอน เป็นขั้นที่เสนอบทเรียนตามคู่มือครู โดยอธิบายเนื้อหาและการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ จากนั้นครูให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยการใช้คำถามเป็นแนวทางในการคิด
3. ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ครูต้องแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมที่นักเรียนแสดงออกมานั้น ได้รับผลสำเร็จหรือมีปัญหาอย่างไรหรือไม่
4. ขั้นประเมินผล เป็นขั้นการวัดและประเมินค่าพฤติกรรมที่นักเรียนทำว่า ได้ผล ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้เพียงใด โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุตินา มามีเกตุ (หน้า 2547) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ภายหลังการทดลอง สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อนดำเนินการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แมคคาร์ธี (1997, p. 46-51) ได้ศึกษาผู้เรียน 4 แบบกับรูปแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT ซึ่งมีลักษณะพิเศษคือ ผู้เรียนแต่ละคนสามารถนำไปใช้ได้ ในห้องเรียนขณะเดียวกันจะช่วยให้ผู้เรียนทั้งหมดพัฒนาขึ้น โดยเมื่อเข้าสู่วัฏจักรการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความหมายและเป็นไปตามธรรมชาติ จากความรู้สึกลงไปถึงความคิด ไตร่ตรอง และสุดท้ายสู่การกระทำครูไม่ต้องแบ่งผู้เรียนเป็นแบบต่าง ๆ แต่ช่วยให้พวกเขาทำงานอย่างสมดุลและสมบูรณ์

จากแนวคิดดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวน ทำให้เกิดการดำเนินการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวรรณคดี เรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างวิธีการสอนแบบ 4 MAT กับวิธีการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างวิธีการสอนแบบ 4 MAT กับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบ Randomized Control group Pretest Posttest design โดยมีวิธีการดังนี้

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินคุณภาพของแผนในด้านความครอบคลุมของเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดการประเมินผล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาถึงความคิดเห็นและให้ลงคะแนน

1.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ดำเนินการโดยหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบฝึกทักษะกับแผนการจัดการเรียนรู้ ความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการสอนด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT กับสอนแบบปกติคือ t - test for independent samples

2.2 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT ระหว่างก่อนเรียนและหลังการสอน คือ t - test for

independent samples

2.3 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดี เรื่องนิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบปกติ ระหว่างก่อนเรียนและหลังการสอน คือ t - test for independent samples

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้
3. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบปกติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

การอภิปรายผล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์คำโคลง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบ 4 MAT สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนแบบ 4 MAT มีความแตกต่างจากวิธีการสอนแบบปกติ เพราะมีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบกับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวา อย่างสมดุล และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกันตามกระบวนการ คือ 1) การบูรณาการประสบการณ์ด้วยตนเอง (Why) ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างประสบการณ์ ครูสร้างประสบการณ์ในการเรียนวรรณคดีด้วยวิธีการกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจและให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ในการเรียนวรรณคดีแบบเดิมตั้ง ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ประสบการณ์ ทำให้ผู้เรียนจะใช้สมองสะท้อนความคิดในการเรียนวรรณคดีจากประสบการณ์ 2) การพัฒนาความคิดรวบยอด (What) ได้แก่ ขั้นที่ 3 ขั้นบูรณาการการสังเกตไปสู่ความคิดรวบยอด นักเรียนบูรณาการประสบการณ์และความรู้จากการเรียนวรรณคดี โดยมีครูเป็นผู้ให้ข้อมูลและข้อเท็จจริงและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาทฤษฎีและความคิดรวบยอด ครูให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลโดยการวิเคราะห์ ไตร่ตรองประสบการณ์ 3) การปฏิบัติและปรับแต่งเป็นความคิดของตนเอง (How) ได้แก่ ขั้นที่ 5 ขั้นปฏิบัติตามความคิดรวบยอด ครูให้ผู้เรียนได้ลองทำโดยผ่านประสาทสัมผัส เป็นขั้นที่นักเรียนทำกิจกรรมหรือโอบงาน โดยครูเป็นผู้ฝึกและอำนวยความสะดวก ขั้นที่ 6 ขั้นปรับแต่งเป็นแนวคิดของตนเอง ผู้เรียนจะปรับปรุงสิ่งที่ตนเองปฏิบัติด้วยวิธีการของตนเองและบูรณาการของตนเอง เพราะผู้เรียนจะได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง 4) การบูรณาการและประยุกต์ประสบการณ์ (If) ได้แก่ ขั้นที่ 7 ขั้นวิเคราะห์เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนชื่นชมผลงานของ

ตนเอง สามารถประยุกต์สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้แล้วนำไปสู่การวางแผนกับการเรียนวิชาอื่น ๆ หรือศาสตร์การเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ชั้นที่ 8 ชั้นแลกเปลี่ยนความรู้ของตนกับผู้อื่น จากการทำทักษะการคิดค้นด้วยตนเอง ผู้เรียนจะแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับผู้อื่นเป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาของสองซีกซ้ายและซีกขวา และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทั้ง 4 แบบ ครูจึงต้องเตรียมความพร้อมโดยการทำความรู้จักกับผู้เรียน สังเกตพฤติกรรม และกระบวนการคิดของผู้เรียนแต่ละคน และออกแบบกิจกรรม สื่อการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

2. กิจกรรมหรือสื่อการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย ไม่มุ่งเน้นเพียงสื่อประเภทใดประเภทหนึ่งในการประกอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างประสบการณ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอื่น ๆ ระหว่างวิธีการสอนแบบ 4MAT กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ
2. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาภาษาไทย ด้วยวิธีการสอนแบบ 4 MAT ในทักษะการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). *แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. เอกสารชุดแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กุสาวดี สนธิสุวรรณ. (2546). *ผลสัมฤทธิ์ทางการฟังอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตรรัตน์ ธาบุตร. (2551). *ผลการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ระดับชั้น ปวช.1 เรื่องวรรณคดี และวรรณกรรมไทย ด้วยการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นพพร ธนะชัยพันธ์. (2552). *สถิติเพื่อการวิจัย*. เชียงราย: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543). *กระบวนการที่คนใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). *ภาษาและการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุกัญญา
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และไพเราะ พุ่มมัน. (2543). *วัฏจักรการเรียนรู้แบบ 4 MAT การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
คุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: เอสอาร์พรีนติ้ง.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิทธา พิณจิวาดล และนิตยา กาญจนะวรรณ. (2520). *ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์.
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ:
ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- อุษณีย์ โพธิสุข. (2542). *การสอนแบบ 4 MAT System สานปฏิรูป*. วารสารวิชาการ, 2(20), 63.
- อารมณ เพชรชื่น. (2547). *เทคนิคการวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Dwyer, Karen Kanga. (1993, April). "Using the 4 MAT System Learning Styles Model To Teach
Persuasive Speaking in the Basic Speech Course," Eric Accession: NISC Discover Report.
15.
- Kaplan, Leslie Schenkman. (1998, September). "Using the 4 MAT Instructional Model for
Effective Leadership Development," Eric Accession: NISC Discover Report. 83-92.
- Kolb, D. A. (1976). *The Learning Style Inventory: Technical Manual*. Boston,
MA.: McBer & Co. Kolb, D. A. (1981). Learning styles an
- McCarthy, Bernice. (1985, April). "What 4 MAT Training Teaches Us about Staff Development,"
Eric Accession: NISC Discover Report. 61-68.
- _____. (1990). *4 MAT in Action II . 200 West Station Street Barrington in the United States
of America*: Excel , Inc.
- _____. (1997, March). "A Tale of Four Learners : 4 MAT Learning Styles," Eric Accession:
NISC Discover Report. 16.
- Morris , Susan ; & McCarthy , Bernice. (1990). *4 MAT in Action ,II sample lesson plans for use
with the 4 MAT system*.